

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Θεσσαλονίκη, 16-01-2019
Αριθμ. Πρωτ. 703

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ Δ/ΝΣΗ
Α/ΘΜΙΑΣ & Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Α Π Ο Φ Α Σ Η

Ταχ. Δ/ση: Λεωφ. Γεωργικής Σχολής 65
Τ.Κ. – Πόλη: 57001, Θεσσαλονίκη
Πληροφορίες: Τσιακίρη Τάνια
Τηλέφωνο: 2310 474839
Φαξ: 2310 474328
Ιστοσελίδα: <http://kmaked.pde.sch.gr>
E-mail: mail@kmaked.pde.sch.gr

ΘΕΜΑ: Ίδρυση Περιφερειακού Θεματικού Δικτύου με τίτλο «Προφορική Ιστορία: Ζωντανεύοντας την ιστορία της Θεσσαλονίκης και της Χαλκιδικής»

Έχοντας υπόψη :

1. Το με αρ. πρωτ. 127261/Γ7/28-11-2006 έγγραφο του Υπουργείου Παιδείας «Θεματικά Δίκτυα Αγωγής Υγείας».
2. Την ανάγκη υποστήριξης των Προγραμμάτων και την ανάγκη ανοίγματος του σχολείου στην κοινωνία.
3. Την αριθμ. 353.1/324/105657/Δ1/08-10-2002 Υπουργική απόφαση (ΦΕΚ 1340/16-10-2002 τ.Β') «Καθορισμός των ειδικότερων καθηκόντων και αρμοδιοτήτων των Προϊσταμένων των Περιφερειακών Υπηρεσιών Α/θμιας και Β/θμιας Εκπ/σης, των διευθυντών και υποδιευθυντών των σχολικών μονάδων και ΣΕΚ και των συλλόγων των διδασκόντων» όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
4. Το με αριθμ. πρωτ. 20/10-01-2019 έγγραφο του Συντονιστή Εκπαιδευτικού Έργου ΠΕ70 του 1^{ου} ΠΕΚΕΣ Κεντρικής Μακεδονίας κ. Δ. Σιδηρόπουλου

Αποφασίζουμε

Ιδρύουμε το Περιφερειακό Θεματικό Δίκτυο Αγωγής Υγείας με τίτλο «**Προφορική Ιστορία: Ζωντανεύοντας την ιστορία της Θεσσαλονίκης και της Χαλκιδικής**» που αφορά τις σχολικές μονάδες Α/θμιας Εκπ/σης της παιδαγωγικής ευθύνης του Συντονιστή Εκπαιδευτικού Έργου ΠΕ70 κ. Δ. Σιδηρόπουλου και της Συντονίστριας Εκπαιδευτικού Έργου ΠΕ60 κ. Αθηνάς Καγιαδάκη του 1^{ου} ΠΕΚΕΣ Κεντρικής Μακεδονίας.

Οι δηλώσεις συμμετοχής των εκπαιδευτικών, που επιθυμούν να συμμετέχουν στο Δίκτυο προβλέπεται να πραγματοποιηθούν μέχρι τα τέλη Ιανουαρίου 2019 ύστερα από σχετική ανοιχτή πρόσκληση ενδιαφέροντος.

Συντονιστική επιτροπή:

Η συντονιστική επιτροπή του θεματικού δικτύου αποτελείται από τα παρακάτω μέλη:

- 1) **Πρόεδρος:** Δημήτριος Σιδηρόπουλος, Συντονιστής Εκπαιδευτικού Έργου 1ου ΠΕ.Κ.Ε.Σ Περιφερειακής Διεύθυνσης Π.Ε & Δ.Ε Κεντρικής Μακεδονίας, Δρ. Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής,
- 2) **Αντιπρόεδρος - Επιστημονική Υπεύθυνη Δράσεων:** Μαρία Βλαχάκη, Διευθύντρια 23ου Δ.Σ. Καλαμαριάς, Δρ. Ιστορικής και Μουσειακής Εκπαίδευσης, Συμβ. Διδάσκουσα στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας,

Website: <http://kmaked.pde.sch.gr>

- 3) **Μέλος:** Αθηνά Καγιαδάκη, Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου ΠΕ 60 1ου ΠΕ.Κ.Ε.Σ Περιφερειακής Διεύθυνσης Π.Ε & Δ.Ε Κεντρικής Μακεδονίας, Δρ. Επιστημών της Αγωγής,
- 4) **Μέλος:** Άννα Παπά, εκπαιδευτικός ΠΕ 70, Μ. Ed. στη Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων, Διαχειρίστρια της Ιστοσελίδας του Δικτύου,
- 5) **Μέλος:** Θεοφάνης Καρύδας Διευθυντής 2ου Δ.Σ. Νέας Μηχανιώνας, Μ. Ed. στη Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων,
- 6) **Μέλος:** Σάββας Ορφανίδης Διευθυντής Δ.Σ. Νέου Μαρμαρά,
- 7) **Μέλος:** Χρυσή Ευθυμίου, Εκπαιδευτικός ΠΕ 60, Προϊσταμένη 1ου Νηπ. Νικήτης,
- 8) **Μέλος:** Πετρακάκη Αικατερίνη Εκπαιδευτικός ΠΕ 60 1ου Νηπιαγωγείου Νέων Επιβατών, Μ. Ed, στην Αισθητική Αγωγή.

Παιδαγωγική Ομάδα του Δικτύου:

Η Παιδαγωγική Ομάδα του Δικτύου αποτελείται από τα παρακάτω μέλη:

- 1) **Πρόεδρος:** Δημήτριος Σιδηρόπουλος, Συντονιστής Εκπαιδευτικού Έργου 1ου ΠΕ.Κ.Ε.Σ Περιφερειακής Διεύθυνσης Π.Ε & Δ.Ε Κεντρικής Μακεδονίας, Δρ. Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής,
- 2) **Αντιπρόεδρος:** Μαρία Βλαχάκη, Διευθύντρια 23^ο Δ.Σ. Καλαμαριάς, Δρ. Ιστορικής και Μουσειακής Εκπαίδευσης, Συμβ. Διδάσκουσα στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας,
- 3) **Μέλος:** Αθηνά Καγιαδάκη, Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου ΠΕ 60 1ου ΠΕ.Κ.Ε.Σ Περιφερειακής Διεύθυνσης Π.Ε & Δ.Ε Κεντρικής Μακεδονίας, Δρ. Επιστημών της Αγωγής,
- 4) **Μέλος:** Άννα Παπά, Εκπαιδευτικός ΠΕ 70, Μ. Ed. στη Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων,
- 5) **Μέλος:** Θεοφάνης Καρύδας Διευθυντής 2ου Δ.Σ. Νέας Μηχανιώνας, Μ. Ed. στη Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων,
- 6) **Μέλος:** Σοφία Τσάτσου-Νικολούλη, Εκπαιδευτικός ΠΕ 70, Μ. Ed. στη Δημιουργική Γραφή
- 7) **Μέλος:** Χρυσή Ευθυμίου, Εκπαιδευτικός ΠΕ 60, Προϊσταμένη 1ου Νηπ. Νικήτης.

Σκοπός του Δικτύου:

Ο κύριος σκοπός για την ίδρυση και τη λειτουργία του Περιφερειακού Θεματικού Δικτύου: «Προφορική Ιστορία: ζωντανεύοντας την ιστορία της Θεσσαλονίκης και της Χαλκιδικής» αποτελεί η εξοικείωση των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών, μαθητών και γονέων με την Προφορική Ιστορία ως ερευνητική και μαθησιακή διαδικασία για την προσέγγιση του πρόσφατου παρελθόντος των περιοχών της Θεσσαλονίκης και της Χαλκιδικής.

Η Προφορική Ιστορία (oral history) αφορά στην καταγραφή, στη διατήρηση και στην ερμηνεία στοιχείων που απορρέουν από την προσωπική εμπειρία των ανθρώπων και συμβάλλουν στην ανασύσταση του πρόσφατου παρελθόντος. Συνιστά τη ζώσα ιστορία (living history), καθώς αντλεί το περιεχόμενό της από τις οικείες εμπειρίες ζωής ή τις ιστορίες ζωής (life stories). Είναι η ιστορία γύρω μας, στην οικογένεια και στην τοπική κοινότητα, στη ζωντανή μνήμη και τα βιώματα των μεγαλύτερων ανθρώπων. Είναι η «ιστορία από τα κάτω» (history from below). Στη βιβλιογραφία, διακρίνονται τρία είδη προφορικών μαρτυριών:

Οι αφηγήσεις ζωής (βιωμένη εμπειρία, ζωντανή μνήμη), οι προφορικές παραδόσεις (μετάδοση από γενιά σε γενιά) και οι λαϊκές αφηγήσεις (μύθοι, θρύλοι).

Λόγω της αμεσότητάς της, η Προφορική Ιστορία εμπλέκει δυναμικά περισσότερους και διαφορετικούς ανθρώπους καθιστώντας τους κοινωνούς στη διαδικασία συγκρότησης του παρελθόντος. Δρώντας συμπληρωματικά της γεγονοτολογικής και ηρωικής ιστορίας επιδιώκει να δώσει «φωνή» σε όλους όσους παρέμεναν μέχρι σήμερα κρυμμένοι και αθέατοι από την ιστορία και να φωτίσει το ρόλο των αφανών πλειοψηφιών, οι οποίες αποτελούν κινητήρια δύναμη του ιστορικού γίγνεσθαι.

Οι παιδαγωγικοί σκοποί και οι διδακτικοί στόχοι του Δικτύου:

Το προτεινόμενο Περιφερειακό Θεματικό Δίκτυο «Προφορική Ιστορία: Ζωντανεύοντας την ιστορία της Θεσσαλονίκης και της Χαλκιδικής» αποσκοπεί στην εξοικείωση των μαθητών με την Προφορική Ιστορία ως εργαλείο γνώσης και κατανόησης της ιστορικότητας της ζωής. Επιδιώκει ακόμη να δημιουργήσει νέες πηγές και οπτικές του παρελθόντος και να αναδείξει ομάδες και άτομα «ξεχασμένα» από την ιστορία. Επιχειρεί ακόμη να προβάλλει ως σημαντική τη μεταβίβαση της ζωντανής μνήμης από τις παλαιότερες στις νεότερες γενιές για την κατανόηση του παρελθόντος και του παρόντος.

Μέσω της ανάλυσης των συλλεγόμενων αφηγήσεων ζωής είναι δυνατό να αναδειχθούν ο τρόπος που αντιλαμβάνεται κάθε άτομο την πραγματικότητα, τις δομές, τις συνθήκες, το κοινωνικό, ιστορικό και πολιτικό πλαίσιο αλλά οι αξίες και τα πρότυπα που το ίδιο έχει αφομοιώσει. Κάθε ιστορία ζωής αποτελεί σημείο συνάντησης της ατομικής ιστορίας και της ιστορίας της εποχής.

Το Δίκτυο υπηρετεί ακόμη τους ακόλουθους κύριους διδακτικούς στόχους:

- α) Ενισχύει την ιστορική έρευνα και την παραγωγή ιστορικής γνώσης μέσω μιας ανακαλυπτικής μαθησιακής διαδικασίας.
- β) Συμβάλλει στην ανάπτυξη της κριτικής και της δημιουργικής σκέψης και στη διατύπωση ιστορικού λόγου από τους μαθητές και τις μαθήτριες.
- γ) Αξιοποιεί το οικείο απόθεμα γνώσεων και εμπειριών των παιδιών για την οικογενειακή και την τοπική ιστορία.
- δ) Ενεργοποιεί και ενδυναμώνει τη συνεργασία και την αμφίδρομη επικοινωνία τόσο μεταξύ των μελών της σχολικής κοινότητας όσο και μεταξύ του σχολείου και της οικογένειας των παιδιών.
- ε) Παρέχει ευκαιρίες για συνεργασία μεταξύ σχολείων, τάξεων εκπαιδευτικών, γονέων και φορέων.
- στ) Ενισχύει το ενδιαφέρον των μελών της σχολικής και της τοπικής κοινότητας για το παρελθόν της πόλης τους και συμβάλλει στην ενδυνάμωση της ιστορικής μνήμης και της ιστορικής συνείδησης.

Ειδικότερα, οι μαθητές που πρόκειται να συμμετέχουν στο προτεινόμενο Δίκτυο αναμένεται να καταστούν λειτουργικά ικανοί:

- α) Να αξιοποιούν και να συγκρίνουν διαφορετικά τεκμήρια του παρελθόντος, τόσο γραπτά όσο και προφορικά και να επιχειρούν ατομικά ή ομαδικά τις δικές τους ερμηνευτικές προσεγγίσεις.
- β) Να αξιολογούν κριτικά τις συλλεγόμενες μαρτυρίες.
- γ) Να εξοικειωθούν με την ιστορική αφήγηση και την επαγωγική διατύπωση ερμηνειών και συμπερασμάτων για ιστορικά γεγονότα ή για μία ιστορική περίοδο.
- δ) Να αποκτήσουν ερευνητικές ικανότητες, όπως να διατυπώνουν υποθέσεις για το παρελθόν και να διακρίνουν τις αλληλεπιδράσεις του παρελθόντος και του παρόντος.
- ε) Να αποκτήσουν επικοινωνιακές ικανότητες, όπως η ενεργητική ακρόαση, η διατύπωση ερωτήσεων ανοιχτού τύπου για την εκμείωση περισσότερων χρήσιμων πληροφοριών.
- στ) Να αναπτύξουν την ικανότητα της ενσυναίσθησης, της κατανόησης του συνομιλητή τους των αξιών, των ηθών, των εθίμων, της κουλτούρας της εποχής που ο ίδιος έζησε και δραστηριοποιήθηκε.
- ζ) Να ενισχυθεί η αυτοεκτίμηση των συμμετεχόντων παιδιών μέσω της κατάθεσης στο παραγόμενο συλλογικό έργο του προσωπικού και οικογενειακού αποθέματος γνώσεων και βιωμάτων.
- η) Να προαχθεί ο αναστοχασμός και η αλλαγή ως προς τις προηγούμενες αντιλήψεις και στάσεις των συμμετεχόντων στο Δίκτυο παιδιών, εκπαιδευτικών, γονέων, μελών της τοπικής κοινότητας για διαφορετικές ομάδες ανθρώπων στο παρελθόν και στο παρόν.

Οι θεματικές ενότητες του Δικτύου

Οι ομάδες εργασίας των μαθητών, των εκπαιδευτικών και των γονέων αναμένεται να εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους μέσω της παιδαγωγικής διαδικασίας της Προφορικής Ιστορίας για τα ακόλουθα θέματα διερεύνησης και συλλογής προφορικών μαρτυριών.

A. Το σχολείο- η τάξη μας:

Το ημερολόγιο σχολικής ζωής - αναμνήσεις παλιών και νέων μαθητών του σχολείου μας, Τα παιχνίδια μας, Η ηχητική συλλογή-φωνοθήκη του σχολείου ή της τάξης μας

B. Η πόλη μας, ο τόπος μας, η γειτονιά μας

Τα κτίρια αφηγούνται τις δικές τους ιστορίες: οι διαφορετικές σημασιοδοτήσεις στο χρόνο, θρύλοι και μύθοι, Η αθλητική ιστορία της πόλης μας: αθλήματα, ομάδες και διακρίσεις, Παλιές και νέες γειτονιές της Θεσσαλονίκης, Ο ελεύθερος χρόνος: τα «στέκια» των νέων παλιότερα και σήμερα, Παραδοσιακά και σύγχρονα επαγγέλματα, Η τέχνη στο δρόμο: τα γκράφιτι

Γ. Η οικογένεια

Αλλαγές στην οικογενειακή ζωή, οι ρόλοι, οι σχέσεις στην οικογένεια, Οικογενειακή παράδοση: έθιμα, ενθύμια και κειμήλια, Μία οικογενειακή ηχητική συλλογή-φωνοθήκη

Δ. Η Θεσσαλονίκη και η Χαλκιδική στο Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο

Η Γερμανική Κατοχή, Το Ολοκαύτωμα των Εβραίων, Η Εθνική Αντίσταση

Ε. Η Θεσσαλονίκη ως σταυροδρόμι λαών και πολιτισμών

Η προσφυγιά, Η μετανάστευση: ιστορίες που μας ξεχωρίζουν και μας ενώνουν, Ιεροί χώροι, θρησκευτικά μνημεία, Η μουσική και οι μουσικοί της πόλης: παλιά και νέα ρεύματα, Η ενδυμασία σε διαφορετικές εποχές: οι ανάγκες και τάσεις

Το αντικείμενο και η μεθοδολογία λειτουργίας του Δικτύου

Στο πλαίσιο του περιφερειακού θεματικού δικτύου «Προφορική Ιστορία: ζωντανεύοντας την ιστορία της Θεσσαλονίκης και της Χαλκιδικής» οι εκπαιδευτικοί σε συνεργασία με τους μαθητές των τάξεών τους μπορούν αρχικά να επιλέξουν ένα θέμα σύμφωνα με τις προτεινόμενες θεματικές ενότητες του Δικτύου ή ένα θέμα που αφορά στο πρόσφατο παρελθόν της Θεσσαλονίκης και της Χαλκιδικής άπτεται τόσο των ενδιαφερόντων των παιδιών όσο και των ιδιαίτερων μαθησιακών αναγκών της τάξης τους.

Προτείνεται η ανάδειξη των προηγούμενων γνώσεων κι αντιλήψεων των μαθητών και στη συνέχεια η μελέτη της ιστορικής περιόδου και του διερευνώμενου θέματος. Οι μαθητές ως φορείς δράσης μπορούν να επισημάνουν επιμέρους πτυχές του θέματος, να χωριστούν σε ομάδες και να αναζητήσουν πληροφορητές στο οικείο οικογενειακό και κοινωνικό τους περιβάλλον. Επιδιώκεται η πολυπροοπτικότητα, δηλαδή η αναγνώριση και η αξιοποίηση του ιδιαίτερου κεφαλαίου γνώσεων και εμπειριών των μαθητών και η ενσυναισθητική κατανόηση εναλλακτικών απόψεων και ερμηνειών.

Οι συνεντεύξεις θα πραγματοποιηθούν ύστερα από ενημέρωση και σαφή γνώση του τρόπου διεξαγωγής τους από τον υπεύθυνο εκπαιδευτικό του σχολείου. Επιπρόσθετα θα γίνει η ανάλυση-ερμηνεία των συλλεγόμενων προφορικών μαρτυριών σε συνεργασία με τον εκπαιδευτικό και η σύγκριση με τις αντίστοιχες για το διερευνώμενο θέμα γραπτές πηγές-μαρτυρίες. Έπειτα από διαλεκτική συζήτηση οι μαθητές με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού μπορούν να αποτυπώσουν τα συμπεράσματα της έρευνάς τους και να δημιουργήσουν ένα αρχείο προφορικών μαρτυριών που θα περιλαμβάνει τις αφηγήσεις των πληροφορητών ή ακόμη μία παρουσίαση στην οποία να αξιοποιούνται συνδυαστικά τόσο προφορικές όσο και γραπτές και φωτογραφικές μαρτυρίες του παρελθόντος. Είναι σημαντική για την προώθηση της πολυσημίας και της πολυτροπικότητας, δηλαδή η κατασκευή ενός ιστορικού αφηγήματος που να αξιοποιεί εναλλακτικά ερεθίσματα, τόσο γραπτά όσο και ηχητικά ή οπτικοακουστικά, βασιζόμενα στις αφηγήσεις των ανθρώπων οι οποίοι βίωσαν διαφορετικά τα ιστορικά γεγονότα.

Σε κάθε υλοποιούμενη εκπαιδευτική δράση μπορούν να συμμετέχουν και οι γονείς των μαθητών. Επίσης χρειάζεται να επισημάνουμε ότι για όλες τις αναφερόμενες δράσεις των μαθητών θα υπάρχει η γραπτή συναίνεση από πλευράς τόσο των προφορικών πληροφορητών όσο και των γονέων των μαθητών, αναφορικά με τους τρόπους διαχείρισης και δημοσιοποίησης των ψηφιακών παραγωγών, που θα συλλεχθούν καθ' όλη τη διάρκεια λειτουργίας του Δικτύου στη βάση των αρχών της κειμένης εκπαιδευτικής νομοθεσίας (πνευματικά δικαιώματα, προσωπικά δεδομένα).

Δράσεις του Δικτύου:

α) Δια ζώσης επιμορφωτικές συναντήσεις για τους συμμετέχοντες εκπαιδευτικούς σε σχολεία για τη διαδικασία συλλογής, αρχειοθέτησης, ερμηνείας και διδακτικής αξιοποίησης των συλλεγόμενων μαρτυριών.

β) Βιωματικά σεμινάρια, εργαστηριακού τύπου, σε εκπαιδευτικούς, μαθητές, γονείς.

γ) Συναντήσεις ενημέρωσης και συνεργασίας με γονείς των μαθητών με σκοπό τόσο την ενεργότερη εμπλοκή των ιδίων και των παιδιών τους στις εκπαιδευτικές δράσεις του Δικτύου.

δ) Βιωματικά σεμινάρια, εργαστηριακού τύπου, σε εκπαιδευτικούς, μαθητές, γονείς

ε) Διοργάνωση Ημερίδας για την παρουσίαση των εργασιών των μαθητών και των εκπαιδευτικών.

στ) Συμμετοχή και παρουσίαση των εργασιών των μαθητών και εκπαιδευτικών στα Μαθητικά Συνέδρια Πληροφορικής και στα Μαθητικά Φεστιβάλ Ψηφιακής Δημιουργίας.

ζ) Υλοποίηση ερευνών σε μαθητές και εκπαιδευτικούς που αφορούν την αποτύπωση των πρότερων γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων, πριν και μετά τη συμμετοχή τους στο Δίκτυο.

η) Ανάρτηση των έργων των μαθητών τόσο στην ιστοσελίδα των συμμετεχόντων Δημοτικών Σχολείων όσο και στην ιστοσελίδα του Δικτύου.

Επιπροσθέτως με σκοπό την υποστήριξη του Δικτύου θα υλοποιηθούν καθ' όλη της διάρκειας του Δικτύου τα σχολικά έτη 2018-2019 και 2019-2020 τα εξής:

α) Εισαγωγικό επιμορφωτικό σεμινάριο για την παρουσίαση του Δικτύου σε μια (1) επιμορφωτική ημερίδα με τις/τους κ.κ Διευθύντριες/Διευθυντές στα τέλη Ιανουαρίου 2019,

β) επιμορφωτικές συναντήσεις με τους εκπαιδευτικούς με την εξής θεματολογία:

i) Προφορική Ιστορία: ιστορική: επισκόπηση, θεωρητικές και μεθοδολογικές τάσεις, η αξία των προφορικών μαρτυριών, τεχνικές και μεθοδολογίες της συλλογής προφορικών μαρτυριών, η σχέση ερευνητή – πληροφορητή, τα στάδια έρευνας της Προφορικής Ιστορίας,

ii) Επεξεργασία των προφορικών μαρτυριών: τεκμηρίωση, αρχειοθέτηση, απομαγνητοφώνηση, αποδελτίωση – εργαστήριο καταλογογράφησης- αρχειοθέτησης συνεντεύξεων, κανόνες δεοντολογίας, έντυπα συναίνεσης από τους πληροφορητές για την αξιοποίηση των υλικών και άυλων μαρτυριών, η οργάνωση ενός αρχείου προφορικών μαρτυριών στο σχολείο,

iii) Ερμηνεία-ανάλυση των προφορικών μαρτυριών: Κάθετη ανάλυση, Οριζόντια ανάλυση, διασταύρωση με γραπτές πηγές, ανάδειξη του βιωματικού χρόνου, σημαντικότεροι βιογραφικοί σταθμοί, το κοινωνικό προφίλ του αφηγητή, η ερμηνεία βιογραφικών συμβάντων, η ανάδειξη του αφηγηματικού χρόνου, ποια θέματα αποσιωπούνται; κειμενική διάρθρωση, ρυθμός αφήγησης, είδη λόγου),

iv) σχεδιασμός και υλοποίηση ενός εκπαιδευτικού προγράμματος: Προφορικής Ιστορίας στο σχολείο: οι στόχοι, τα εμπλεκόμενα πρόσωπα, οι μέθοδοι, οι φάσεις διεξαγωγής, οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες, το παραγόμενο εκπαιδευτικό υλικό (κατασκευές, φάκελοι, μουσειοσκευές),

- ν) Η επεξεργασία, η ερμηνεία, η διδακτική αξιοποίηση και η παρουσίαση των συλλογών προφορικών μαρτυριών με τη χρήση νέων μεθόδων και ψηφιακών μέσων.
- γ) Βιωματικά σεμινάρια σε εκπαιδευτικούς για τη δημιουργική γραφή, τη δραματοποιημένη και την εικαστική αναπαράσταση των προφορικών μαρτυριών,
- δ) Δημιουργία και ανάπτυξη ομάδων εκπαιδευτικών σε κάθε Δημοτικό Σχολείο, που συμμετέχει στο Δίκτυο,
- ε) Συνεργασία με Ιστορικά Αρχεία, Μουσεία και επιστημονικούς, ακαδημαϊκούς και πολιτιστικούς φορείς της Θεσσαλονίκης και τη Χαλκιδικής,
- στ) Παρουσίαση των συλλογών προφορικών μαρτυριών σε ειδικά διαμορφωμένα περιβάλλοντα, σε μουσειακές εκθέσεις, σε εθνικές και τοπικές επετείους ιστορικής μνήμης τόσο στη σχολική μονάδα, όσο και στην ευρύτερη τοπική κοινότητα της Θεσσαλονίκης και της Χαλκιδικής,
- ζ) Διαμορφωτική και συνολική αξιολόγηση του έργου του Δικτύου στο τέλος του πρώτου σχολικού έτους λειτουργίας του (Ιούνιος 2019) και στη λήξη λειτουργίας του (Ιούνιος 2020).

Υποστηρικτικό, εκπαιδευτικό και επιμορφωτικό υλικό Δικτύου

Το Περιφερειακό Θεματικό Δίκτυο «Προφορική Ιστορία: ζωντανεύοντας την ιστορία της Θεσσαλονίκης και της Χαλκιδικής» θα παρέχει έντυπο και ψηφιακό επιμορφωτικό υποστηρικτικό υλικό για εκπαιδευτικούς και μαθητές, που θα αφορά την ερευνητική διαδικασία συλλογής και καταγραφής των προφορικών μαρτυριών και την παιδαγωγική αξιοποίησή τους στην τάξη. Στο εκπαιδευτικό και επιμορφωτικό υποστηρικτικό υλικό συμπεριλαμβάνεται εκτενής ελληνόγλωσση και ξενόγλωσση βιβλιογραφία και δικτυογραφία. Ως προς αυτό το σκοπό προβλέπεται η ανάρτηση τόσο του επιμορφωτικού υλικού όσο και του παραγόμενου εκπαιδευτικού έργου των μαθητών και των Δημοτικών Σχολείων στην ιστοσελίδα του Δικτύου.

Επικοινωνιακό πλαίσιο λειτουργίας του Δικτύου

Το Περιφερειακό Θεματικό Δίκτυο «Προφορική Ιστορία: ζωντανεύοντας την ιστορία της Θεσσαλονίκης και της Χαλκιδικής» θα ενημερώνει τους εκπαιδευτικούς για τις δράσεις του μέσω των ηλεκτρονικών διευθύνσεων των συμμετεχόντων Δημοτικών Σχολείων, καθώς επίσης μέσω της ανάρτησης ανακοινώσεων στην ιστοσελίδα του Δικτύου. Στην έναρξη λειτουργίας του Δικτύου θα ανακοινωθεί στους συμμετέχοντες εκπαιδευτικούς των Δημοτικών Σχολείων τόσο το αναλυτικό πρόγραμμα των πρώτων επιμορφωτικών συναντήσεων όσο και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των επιμέρους δραστηριοτήτων του Δικτύου στη διάρκεια του σχολικού έτους 2018-2019.

Διαδικασίες και τρόποι αξιολόγησης λειτουργίας του Δικτύου

Κατά την αρχική αξιολόγηση προβλέπεται η διερεύνηση των πρότερων γνώσεων και δεξιοτήτων και των ιδιαίτερων επιμορφωτικών αναγκών και ενδιαφερόντων τόσο των εκπαιδευτικών όσο και των μαθητών και των γονέων τους που δηλώνουν συμμετοχή στο Δίκτυο.

Επίσης καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων των Δικτύου προβλέπονται να διεξαχθούν τακτικές συναντήσεις διά ζώσης συνεργασίας και αλληλεπικοινωνίας μεταξύ των ομάδων της Συντονιστικής Επιτροπής, της Παιδαγωγικής Ομάδας, των εκπαιδευτικών και των ομάδων εργασίας των εκπαιδευτικών ανά σχολική μονάδα τόσο με το συντονιστή του Δικτύου όσο και με την επιστημονική υπεύθυνη των δράσεων του Δικτύου και τα υπόλοιπα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής και της Παιδαγωγικής Ομάδας με σκοπό την ανάδειξη και καταγραφή των πιθανών δυσκολιών, που έχουν να αντιμετωπίσουν ώστε να είναι εφικτή η έγκαιρη τροποποίηση του αρχικού σχεδιασμού του προγράμματος, που υλοποιούν. Ακόμα στις προτάσεις μας αναφορικά με την (αυτο)αξιολόγηση των δράσεων του Δικτύου (διαμορφωτική και τελική αξιολόγηση), προβλέπεται η τήρηση ημερολογίου δραστηριοτήτων από τους συμμετέχοντες εκπαιδευτικούς με σκοπό την προαγωγή της ολιστικής ανατροφοδότησης και την ενίσχυση του κριτικού αναστοχασμού της ομάδας της σχολικής τάξης.

Εδώ χρειάζεται να επισημανθεί ότι τόσο η διαμορφωτική αξιολόγηση (Ιούνιος 2019) όσο και η τελική αξιολόγηση (Ιούνιος 2020) των εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων του Δικτύου στο επίπεδο των σχολείων παιδαγωγικής και επιστημονικής ευθύνης μας, όσο και στο επίπεδο των ομάδων εργασίας των εκπαιδευτικών και των μαθητών σε κάθε Δημοτικό Σχολείο στη βάση των αναφερόμενων παιδαγωγικών σκοπών και διδακτικών στόχων, που τέθηκαν στον αρχικό μας σχεδιασμό ίδρυσης και λειτουργίας του Δικτύου. Στο παραπάνω πλαίσιο, προβλέπεται όπως το παραγόμενο έντυπο και ψηφιακό εκπαιδευτικό υλικό των μαθητών των Δημοτικών Σχολείων, που συμμετέχουν στο Δίκτυο να αναρτηθεί πέραν της ιστοσελίδας του συνεργαζόμενου σχολείου και της επίσημης ιστοσελίδας του Δικτύου, με τη δυνατότητα αποστολής σχολίων από τους επισκέπτες της. Επιπρόσθετα σε έντυπη μορφή ως ένα λεύκωμα καταγραφής εμπειριών με σκοπό να διαχυθεί, και μέσω αυτού του τρόπου, τόσο στη σχολική κοινότητα όσο και στην ευρύτερη τοπική κοινότητα μέσω των διαφόρων ιδρυμάτων, θεσμικών φορέων και δημοτικών υπηρεσιών και δομών πολιτισμού, αθλητισμού και εκπαίδευσης.

Αντίστοιχα προβλέπεται η έκδοση ενός ηλεκτρονικού τόμου των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων που έχουν υλοποιηθεί.

Διάρκεια και χρονοδιάγραμμα ανάπτυξης Δικτύου

Το Περιφερειακό Θεματικό Δίκτυο «Προφορική Ιστορία: Ζωντανεύοντας την ιστορία της Θεσσαλονίκης και της Χαλκιδικής» θα υλοποιηθεί στο πλαίσιο διδασκαλίας όλων των γνωστικών αντικειμένων του προγράμματος σπουδών και υλοποίησης διαθεματικών σχεδίων εργασίας στην ευέλικτη ζώνη και στις σχολικές δραστηριότητες **για τα σχολικά έτη 2018-2019 και 2019-2020.**

Οποιαδήποτε τροποποίηση στην οργάνωση και λειτουργία του περιφερειακού δικτύου θα προτείνεται από τη Συντονιστική Επιτροπή του Δικτύου και θα τίθεται υπό την έγκριση της Περιφερειακής Δ/σης Εκπ/σης Κεντρικής Μακεδονίας.

Ο Περιφερειακός Διευθυντής
Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης
Κεντρικής Μακεδονίας

Παναγιώτης Ζ. Ανανιάδης

- Κοιν:**
1. Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου του 1^{ου} ΠΕΚΕΣ Κεντρικής Μακεδονίας κ. Δ. Σιδηρόπουλο και κ. Α. Καγιαδάκη
  2. Μέλη Συντονιστικής Επιτροπής του Δικτύου (Δια του Προέδρου της Συντονιστικής Επιτροπής του Δικτύου)
  3. Οργανωτική Συντονίστρια του 1^{ου} ΠΕΚΕΣ Κεντρικής Μακεδονίας
  4. Δ/νσεις Π.Ε. Ανατολικής Θεσσαλονίκης και Χαλκιδικής.
  5. Σχολικές Μονάδες παιδαγωγικής ευθύνης του Συντονιστή Εκπ/κού Έργου ΠΕ70 κ. Δ. Σιδηρόπουλου (Δια του αρμόδιου ΣΕΕ)
  6. Σχολικές Μονάδες παιδαγωγικής ευθύνης της Συντονίστριας Εκπ/κού Έργου ΠΕ60 κ. Αθηνάς Καγιαδάκη (Δια της αρμόδιας ΣΕΕ)